

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА НКГБ СССР № 2200/М О ПОЗИЦИИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ФИНЛЯНДИИ ОТНОСИТЕЛЬНО АГРЕССИВНОЙ ПОЛИТИКИ ФАШИСТСКОЙ ГЕРМАНИИ И ВОВЛЕЧЕНИЯ ФИННОВ В ВОЙНУ

11 июня 1941 г.

Совершенно секретно

ЦК ВКП(б) тов. Сталину
НКВД СССР тов. Молотову
НКВД СССР тов. Берии

Направляем сообщение, полученное НКГБ СССР из Хельсинки.

Зам. народного комиссара
государственной безопасности СССР
Кобулов

1. На заседании финляндского правительства 9 июня президент Рюти заявил, что по требованию немцев Финляндия должна в ближайшие дни провести частичную мобилизацию, и что в ближайшие же дни в Финляндию начнут прибывать в большом количестве немецкие войска. Одновременно немцы потребовали от финляндского правительства немедленного удаления из Финляндии, и в первую очередь из Петсамо и других северных районов, всех англичан и поляков.

Рюти заявил, что финны вынуждены выполнить эти требования немцев, т.к. другого выбора нет. Война Финляндии не улыбаются, но такова ситуация. Англия помочь не может. Швеция отказалась от союза с Финляндии и, таким образом, никакой защиты от советской агрессии финны не имеют. Далее Рюти сказал, что вопрос о том, будет ли война между Германией и СССР или нет, разрешится 24 июня. Может быть, войны ещё не будет, т.к. Гитлер и Риббентроп против войны с СССР, но её желают немецкие генералитет и генштаб. Военные приготовления Германии против СССР Рюти объяснил опасением немцев, что СССР попытается захватить Нарвик и выйти к Атлантическому океану, что это стремление доказано требованием Советского Союза построить ж.д. Сало [Salla] - Кемиярви. Финляндское правительство приняло решение всех поляков из Финляндии удалить, бывших английских добровольцев отправить в Швецию, а вопрос об остальных англичанах остался открытым до следующего дня, т.к. против удаления англичан высказывалось много членов правительства. Министр финансов Пеккала заявил правительству, что Финляндия должна отклонить немецкие требования, т.к. финский народ воевать не будет. Его поддержали министр социальных дел социал-демократ Фагерхольм и министр снабжения аграрий Арола. При обсуждении заявления Рюти реваншистс-

ких настроений в правительстве не было проявлено, но подчёркивалось, что в случае нападения немцев на СССР, Финляндия будет втянута в войну.

2. Германский посланник в Финляндии Блюхер заявил мининделу Виттингу, что решение СССР продать финнам 20 000 т хлеба принято по требованию немцев.

3. Немцы перебросили свой воздушный флот из Сицилии к советской границе.

4. Правительство предложило Пеккала поехать посланником в Москву или перейти на пост министра торговли и промышленности с тем, чтобы на его место можно было назначить Таннера. На посту министра торговли и промышленности Таннеру пришлось бы соприкасаться с СССР, а будучи министром финансов, он не будет иметь дел с СССР. От поста посланника Пеккала отказался. Вопрос о его переходе в другое министерство и назначении Таннера будет обсуждаться 10 июня на правлении социал-демократической партии.

ЦА ФСБ России. Ф. 3 ос. Он. 8. Д. 58. Л. 1847-1850. Заверенная копия. Опубл.: Великая Отечественная война: 1941 год: Исследования, документы, комментарии - М., 2011.-С. 607-608.

MEMORANDUM OF THE NKGB [PEOPLE'S COMMISSARIAT OF STATE SECURITY] OF THE USSR NO. 2200 / M ON THE POSITION OF THE FINNISH GOVERNMENT REGARDING THE AGGRESSIVE POLICY OF NAZI GERMANY AND INVOLVING THE FINNS IN THE WAR

June 11, 1941
Top secret

Central Committee of the CPSU (b) Comrade Stalin
NKID USSR Comrade Molotov
NKVD USSR Comrade Beria

We are sending a message received by the USSR NKGB from Helsinki.

Deputy people's commissar
state security of the USSR
Kobulov

1. At a meeting of the Finnish government on June 9, President Ryti stated that at the request of the Germans, Finland should in the coming days carry out a partial mobilization, and that in the next few days, large numbers of German troops will begin to arrive in Finland. At the same time, the Germans demanded that the Finnish government should immediately remove from Finland, and primarily from Petsamo and other northern districts, all Englishmen and Poles.

Ryti said that the Finns are forced to fulfill these demands of the Germans, because there is no other choice. Finland's war does not make us smile but such is the situation. England cannot help. Sweden refused an alliance with Finland and, thus, the Finns have no protection from Soviet aggression. Ryti went on to say that the question of whether there would be a war between Germany and the USSR or not, will be resolved on June 24th. Maybe there won't be a war yet, because Hitler and Ribbentrop are against the war with the USSR, but the German generals and general staff want it. Ryti explained Germany's military preparations against the USSR by the fear of the Germans that the USSR would try to seize Narvik and reach the Atlantic Ocean, that this aspiration was proved by the Soviet Union's requirement to build a railway Salla - Kemijärvi. The Finnish government decided to remove all Poles from Finland, send former British volunteers to Sweden, and the question of the rest of the British remained open until the next day, since many members of the Cabinet spoke out against the removal of the British. Finance Minister Pekkala told the Cabinet that Finland should reject the German demands, since the people of the Finnish will not be at war. He was supported by the Minister of Social Affairs Social Democrat Fagerholm and the Minister of Supply Agrarian

Arola. When discussing Ryti's statement, no revanchist sentiments were shown in the government, but it was emphasized that in the event of an attack by the Germans on the USSR, Finland would be dragged into the war.

2. The German envoy to Finland Blücher told Foreign Minister Witting that the decision of the USSR to sell 20,000 tons of bread to the Finns was the requirement of Germans.

3. The Germans transferred their air fleet from Sicily to the Soviet border.

4. The Cabinet suggested Pekkala to go as an envoy to Moscow or move to the post of Minister of Trade and Industry so that Tanner could be appointed to his post. On the post of minister of commerce and industry Tanner would have to come into contact with the USSR, but being minister of finance, he will not deal with the USSR. The post of the envoy Pekkala refused. The question of his transfer to another ministry and Tanner's appointment will be discussed on June 10 at the board of the Social Democratic Party.

ЦА ФСБ России. Ф. 3 ос. Он. 8. Д. 58. Л. 1847-1850. Certified copy. Publ. : The Great Patriotic War: 1941: Research, documents, comments - M., 2011.- p. 607-608.

SNTL:N VALTIONTURVALLISUUDEN KANSANKOMISSARIAATIN MUISTIO SUOMEN HALLITUKSEN ASEMASTA NATSI-SAKSAN AGGRESSIIVISEN POLITIIKAN JA SUOMALAISTEN SOTAAN VETÄMISEN SUHTEEN

11. kesäkuuta 1941
Huippusalainen

NKP(b):n Keskuskomitea Tov. Stalin
SNTL:n ulkoasioiden kansankomissariaatti Tov. Molotov
SNTL:n sisäisen asioiden kansankomissariaatti Tov. Berija

Lähetämme SNTL:n valtionturvallisuuden kansankomissariaatin Helsingistä
vastaanottaman sanoman

SNTL:n valtionturvallisuuden
apulaiskansankomissaari
Kobulov

1. Suomen hallituksen kokouksessa 9. kesäkuuta presidentti Ryti sanoi, että saksalaisten pyynnöstä Suomen tulee tulevina päivinä toimeenpanna osittainen liikekannallepano ja että lähipäivinä iso määrä saksalaisia joukkoja alkaa saapua Suomeen. Samalla saksalaiset vaativat, että Suomen hallituksen tulee välittömästi poistaa Suomes- ta, etenkin Petsamosta ja muilta pohjoisilta alueilta kaikki englantilaiset ja puolalaiset.

Ryti sanoi, että suomalaisten on pakko täyttää nämä saksalaisten vaatimus, koska muuta vaihtoehtoa ei ole. Sota Suomessa ei saa meitä hymyilemään, mutta tämä on tilanne. Englanti ei voi auttaa. Ruotsi kieltäytyi solmimasta liittoa Suomen kanssa ja niinpä suomalaisilla ei ole mitään suojaa neuvostohyökkäykseltä. Ryti jatkoi sanoen, että kysymys siitä syntykö Saksan SNTL:n välille sota vai ei, ratkeaa 24. kesäkuuta. Ehkä mi- tään sota ei vielä tule, koska Hitler ja Ribbentrop vastustavat sotaa SNTL:oa vastaan, mutta saksalaiset kenraalit ja pääesikunta haluavat sitä. Ryti tulkitsi Saksan sotilaallisia valmisteluja SNTL:ää vastaan saksalaisten sillä pelolla, että SNTL voisi yrittää vallata Nar- vikin ja päästä Atlantin valtamerelle ja että tämän halun todisti Neuvostoliiton vaatimus Salla-Kemijärvi-rautatien rakentamisesta. Suomen hallitus on päättänyt poistaa kaikki puolalaiset Suomesta ja lähettää aikaisemmat brittivapaaehtoiset Ruotsiin, ja kysymys jäljelle jääneistä briteistä jäi auki seuraavaan päivään, koska monet hallituksen jäsenistä vastustivat brittien siirtämistä pois. Valtiovarainministeri Pekkala ilmoitti hallitukselle, että Suomen tulisi torjua Saksan vaatimukset, koska Suomen kansa ei halua joutua so- taan. Häntä kannatti sosiaaliministeri sosialidemokraatti Fagerholm ja kansanhuoltomi-

nisteri maalaisliiton Arola. Kun Rytin lausumasta keskusteltiin, hallituksessa ei näkynyt mitään revanšsitunteita, mutta korostettiin, että saksalaisten hyökätessä SNTL:ään, Suomi tulee vedetyksi sotaan mukaan.

2. Saksan Suomen lähettiläs Blücher kertoi ulkoministeri Wittingille, että SNTL:n päätös myydä 20 000 tonnia leipää suomalaisille oli saksalaisten vaatimus.

3. Saksalaiset ovat siirtäneet lentolaivueensa Sisiliasta Neuvostoliiton rajalle.

4. Hallitus ehdotti Pekkalle siirtymistä lähettilääksi Moskovaan tai siirtymistä kauppaja- ja teollisuusministeriksi niin, että Tanner voidaan nimittää hänen postilleen. Kauppaja- ja teollisuusministerin asemassa Tanner olisi joutunut kosketuksiin SNTL:n kanssa, mutta valtiovarainministerinä hän ei joutuisi tekemisiin SNTL:n kanssa. Lähettilään virasta hän kieltäytyi. Kysymystä hänen siirtämisestään toiseen ministeriöön ja Tannerin nimittämisestä keskustellaan 10. kesäkuuta sosialidemokraattien puolue-toimikunnassa.

FSB:n keskusarkisto, Venäjä. Poccuu. Ф. 3 oc. Он. 8. Д. 58. Л. 1847-1850. Varmistettu kopio. Julkaistu .: Suuri isänmaallinen sota: 1941: Tutkimuksia, dokumentteja, kommentteja - M., 2011.- s. 607-608.